

MALTA

**QORTI CIVILI, PRIM AWLA
MALTA**

**ONOR. IMHALLEF
MICALLEF JOSEPH R.**

Seduta ta' l-14 ta' Novembru, 2002

Citazzjoni Numru. 1710/2001/1

BANK OF VALLETTA p.l.c.

VS

**B.G. CATERING EQUIPMENT COMPANY LIMITED,
Alfred u Concetta Carmela sive Connie miżżewġin
Gafa' u Norman u Mary Grace miżżewġin Buttigieg**

Il-Qorti:

Rat l-Att tač-Citazzjoni mressaq fid-29 t'Ottubru, 2001, li bih il-Bank attur ippremetta:

Illi bit-termini u kundizzjonijiet imsemmija f'zewg (2) kuntratti datati 10 ta' Ġunju, 1996 fl-atti Nutar Dottor Joseph Henry Saydon (Dok. "A" u "B"), is-soċjeta' attriċi kkonċediet "Loan u Overdraft Facilities" lis-soċjeta' konvenuta B.G. Catering Equipment Company Limited;

Illi s-soċjeta' attriċi tinsab kreditriċi tas-soċjeta' konvenuta B.G. Catering Equipment Company Limited fis-somma ta'

tnax-il elf, erba' mija u disa' liri maltin u sebgħa u erbgħin ċentezmu (Lm12,409.47) bilanċ għad-debitu fil-"Loan u Overdraft Accounts" ta' B.G. Catering Equipment Limited mal-Bank of Valletta p.l.c. (Dok. "C1 sa C3" u Dok. "D1 sa D4") flimkien ma' l-imgħax ulterjuri mill-1 t'Ottubru 2001 sad-data ta' l-effettiv pagament;

Illi bi skrittura privata datata 3 ta' Ġunju, 1996 li kopja tagħha qed tiġi hawn esebita u markata Dok. "E", il-konvenuti Alfred u Concetta Carmela sive Connie miżżewġin Gafa' iggarantew flimkien u "in solidum" mas-soċjeta' kummerċjali B.G. Catering Equipment Company Limited għaf-favur tal-Bank of Valletta p.l.c. id-debiti ta' l-istess B.G. Catering Equipment Company Limited mal-Bank of Valletta p.l.c.;

Illi bi skrittura privata datata 3 ta' Ġunju, 1996 li kopja tagħha qed tiġi hawn esebita u markata Dok. "E", il-konvenuti Norman u Mary Grace miżżewġin Buttigieg iggarantew flimkien u "in solidum" mas-soċjeta' kummerċjali B.G. Catering Equipment Company Limited għaf-favur tal-Bank of Valletta p.l.c. id-debiti ta' l-istess B.G. Catering Equipment Company Limited mal-Bank of Valletta p.l.c.;

Illi l-konvenuti ġew interpellati permezz ta' tlett ittri uffiċjali datati 26 ta' Settembru, 2000 li kopji tagħhom qed jiġu hawn esebiti u markati Dok. "F", "G" u "H", sabiex iħallsu d-dejn fuq imsemmi, izda dawn baqgħu inadampjenti; Għalhekk is-soċjeta attriċi talbet lil din l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex għar-raġunijiet fuq imsemmija:

1. Tikkundanna lil B.G. Catering Equipment Company Limited, Alfred u Concetta Carmela sive Connie miżżewġin Gafa' u Norman u Mary Grace Buttigieg iħallsu flimkien u "in solidum" lis-soċjeta' attriċi s-somma ta' tnax-il elf, erba' mija u disa' liri maltin u sebgħa u erbgħin ċentezmu (Lm12,409.47) bilanċ għad-debitu fil-"Loan u Overdraft Accounts" ta' B.G. Catering Equipment Company Limited mal-Bank of Valletta p.l.c. (Dok. "C1 sa C3" u Dok. "D1 sa D4") flimkien ma' l-imgħax ulterjuri mill-1 t'Ottubru, 2001 sad-data ta' l-effettiv pagament;

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-ispejjeż komprizi dawk ta' l-ittri uffiċjali datati 26 ta' Settembru, 2000 kontra l-konvenuti li huma ngunti minn issa sabiex jidhru għas-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-Bank attur, flimkien mat-tmien (8) dokumenti meħmużin magħha;

Rat in-Nota mressqa fil-15 ta' Frar, 2002¹, li biha l-imħarrek Alfred Gafa', kemm f'ismu u kif ukoll bħala mandatarju speċjali tal-imħarrikin Norman u Mary Grace miżżewġin Buttigieg u wkoll tal-kumpannija mħarrika B.G.Catering Equipment Company Limited, stqarr it-talbiet attriċi;

Rat in-Nota mressqa fit-28 ta' Mejju, 2002, li biha l-imħarrika Concetta Carmela Gafa' eċċepiet:

Illi t-talbiet tas-soċjeta' attriċi fil-konfront tagħha għandhom jiġu miċħuda u dana għas-segwent:

a) Illi s-soċjeta' BG Catering Equipment Co Ltd għandha proprjeta' bizzejjed biex tikkawtela l-kreditu tas-soċjeta' attriċi;

b) Illi għalkemm hija daħlet garanti solidali hija tħoss li giet ingannata stante li hadd ma kien qallha x'inhma l-konsegwenza tal-firma tagħha fil-kuntratt u hija waħda minn dawk in-nisa, li sfortunatament hawn hafa minnhom, li l-bank bħas-soċjeta' attriċi, taf biha biss meta hemm id-dejn u meta trid tkun taf x'assi hemm tas-soċjeta' BG Catering Equipment Company Limited li fiha żewgħa Alfred Gafa' huwa shareholder jew is-self fejn sejjer u x'qed isir minnu, dejjem tibqa' bla risposta;

c) Illi hija minn dan il-business qatt ma rat sold u għadha sal-lum ma tafx il-flus fejn marru u għadu qed imorru stante li BG Catering għadha qed topera;

---

¹ Pa[. 44 tal-pro`ess

Kopja Informali ta' Sentenza

d) Illi hija diġa tilfet proprjeta' tal-komunjoni tal-akkwisti minhabba li l-istess ħaga mal-HSBC li minflok dahar għall-proprjeta' tal-kumpanija BG Catering jew tal-konvenuti l-oħra f'din il-kawża l-konjuġi Buttigieg, għogbu jdur għall-proprjeta' in komunjoni tagħha u ta' żewgħa Alfred Gafa' u dana minkejja li l-konvenuti l-oħra l-konjuġi Buttigieg kienu wkoll garanti solidali magħhom;

e) Illi hija issa taf xi tfigher 'garanti solidali' izda l-attur m'għandux jiehū vantagg minnha u għandu l-ewwel idur għall-proprjeta' tas-soċjeta' BG Catering u mbagħad għall-konvenuti l-oħra konjuġi Buttigieg u mbagħad għall-proprjeta' tagħhom;

2. Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda ta' l-imħarrka Concetta Gafa';

Semgħet ix-xieħda tal-partijiet;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-Degriet tagħha tad-19 ta' Ġunju, 2002, li bih ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi b'din l-azzjoni l-Bank attur qiegħed jitlob il-ħlas lura ta' fondi mgħoddija lill-kumpanija mħarrka bħala debitorici ewlenija tiegħu fuq żewġ (2) faċilitajiet bankarji. Dawn il-faċilitajiet, waħda ta' *overdraft* u oħra ta' self marbut mal-kisba ta' bini, saru fl-istess jum imma b'żewġ kuntratti pubbliċi separati;

Illi, kif ingħad, kienet biss l-imħarrka Connie Gafa' li laqgħet għall-azzjoni tal-bank attur. Hija qegħda tgħid li l-Bank imissu jdur fuq l-assi tal-kumpanija mħarrka biex jitħallas, u li hija kienet daħlet bħala garanti għaliha b'qerq

għaliex ħadd ma qalilha x'kienu l-konsegwenzi tal-aċċettazzjoni tagħha;

Illi l-imħarrkin l-oħrajn stqarrew it-talbiet attriċi;

Illi mill-provi mressqin fl-atti tal-kawża jirriżulta li saru żewġ kuntratti pubbliċi fl-10 ta' Ġunju, 1996, ippublikati fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Saydon: fl-ewwel att², il-Bank attur silef lill-kumpannija mħarrka s-somma ta' għaxart elef lira Maltija (Lm 10,000) biex kisbet ġid immobbli fuq l-istess att. Dan is-self u ħlas b'delega mill-istess Bank attur beda jsejtn minn dak inhar tal-att. Fl-istess jum u b'att ieħor publikat mill-imsemmi nutar fl-istess post tal-ewwel wieħed³, il-Bank attur ta' lill-kumpannija mħarrka faċilita' ta' *overdraft* sal-ammont ta' sebat elef u ħames mitt lira Maltija (Lm 7,500), garantit, fost l-oħrajn, bil-post li l-istess kumpannija mħarrka kisbet dak inhar stess bil-flus mislufa lilha mill-Bank attur fil-kuntratt l-ieħor. Fit-3 ta' Ġunju, 1996, kienet saret kitba privata⁴ li biha l-imħarrkin miżżewġin Gafa' u l-imħarrkin miżżewġin Buttigieġ kienu daħlu bħala garanti għall-kumpannija mħarrka sal-ammont ta' għoxrin elf u ħames mitt lira Maltija (Lm 20,500) fir-rigward tal-faċilitajiet bankarji li din kienet sejra tingħata mill-Bank attur. Jidher li s-self magħmul lill-kumpannija mħarrka kien beda jitħallas b'rati miftehma ta' mitejn u ħames liri Maltin (Lm 205) fix-xahar permezz ta' arrangament ta' *standing order*⁵, liema ħlasijiet jidher li twaqqfu f'Settembru tal-1999⁶. F'Settembru tal-2000, il-Bank interpella lill-imħarrkin uffiċjalment biex jersqu għall-ħlas⁷. L-imsemmija atti ġudizzjarji ġew kollha milqugħa mill-intimati bejn Ottubru u Diċembru tal-istess sena. Fid-29 t'Ottubru, 2001, infetħet din il-kawża;

Illi jibda biex jingħad li l-Qorti qieset sewwa l-ammonti li l-Bank attur jippretendi li għandu jitħallas. Minn eżami bir-reqqa tal-*statements* mehmuzin mal-att taċ-Ċitazzjoni, il-

---

² Dok "B", f'pa[[. 10 sa 12 tal-pro`ess

³ Dok "A", f'pa[[. 7 sa 9 tal-pro`ess

⁴ Dok "~", f'pa[[. 20-1 tal-pro`ess

⁵ Ara Dok "D4", f'pa[[. 19 tal-pro`ess

⁶ Dok "D3", f'pa[[. 18 tal-pro`ess

⁷ Dokti "F", "{ u }" f'pa[[. 22 sa 30 tal-pro`ess

Qorti ssib li l-ammont huwa korrett u ma tressqet l-ebda prova kuntrarja biex tmieri dak il-fatt;

Illi, fis-sewwa, irid jingħad li l-imħarrka Connie Gafa' ma għandha xejn x'tgħid dwar l-ammont mitlub. L-eċċezzjoni tagħha hija waħda li tipprova twarrab minn fuqha r-responsabbilta' li terfa' r-rabta tat-talba attriċi flimkien mal-kumpannija mħarrka u l-imħarrkin l-oħrajn. Fi kliem ieħor, hija qegħda titlob il-benefiċċju tal-eskussjoni, fl-ewwel lok, u tipproponi l-invalidita' tal-obbligazzjoni tagħha bħala garanti, fit-tieni lok;

Illi għar-rigward tal-ewwel fergħa tal-eċċezzjoni mqanqla mill-imħarrka, irid jingħad li l-liġi tfigħer sewwa x'inhi l-qagħda tal-garanti solidali. Fi hwejjeġ ta' natura kummerċjali, u sakemm ma jkunx hemm ftehim espress li jgħid mod ieħor, il-garanti jitqies dejjem li ntrabat solidament mad-debitur (ewlieni)⁸. F'każ bħal dan, għalhekk, il-benefiċċju tal-eskussjoni ma jibqax jgħodd għal garanti bħal dak⁹. It-transazzjonijiet u negozji tal-Bank huma, b'rieda espressa tal-liġi¹⁰, meqjusa bħala atti (oġġettivi) ta' kummerċ. Billi l-għoti ta' garanzija huwa meqjus ukoll bħala att ta' amministrazzjoni straordinarja¹¹, huwa meħtieġ li, f'każ ta' persuna miżżewġa, dan isir miżżewġ miżżewġin flimkien, sakemm ma jkunux jikkonkorru ċ-ċirkostanzi msemmija fl-artikolu 1324 tal-Kodiċi Ċivili. Il-liġi trid ukoll li l-kuntratt li bih wieħed jidhol garanti jsir bil-miktub, imqar b'kitba privata¹², għax inkella ma jgħoddx;

Illi fejn l-eċċezzjoni tal-eskussjoni tista' tintlaqa', il-liġi tqiegħed fuq il-persuna li tqanqal eċċezzjoni bħal dik ċerti dmirijiet li jridu jitwettqu waqt is-smiġħ tal-kawża. Dawn jinkludu (a) l-għoti mill-parti mħarrka ta' lista ta' ġid tal-parti li tintalab l-eskussjoni tagħha¹³, u kif ukoll (b) it-tqiegħid mill-eċċipjenti ta' somma flus favur l-attur, biex tagħmel tajjeb għall-ispejjeż li dan jista' jonfoq biex

---

⁸ Art. 1941 tal-Kap 16 u 115(2) tal-Kap 13

⁹ Art. 1935(b) tal-Kap 16

¹⁰ Art 5(b) tal-Kap 13

¹¹ Art. 1322(3)(j) tal-Kap 16

¹² Art. 1233(1)(c) tal-Kap 16

¹³ Art. 795 tal-Kap 12

jagħmel l-eskussjoni¹⁴. In-nuqqas ta' twettiq ta' xi waħda minn dawn l-obbligi twassal biex il-kawża tinqata' bla ma jingħata każ tal-imsemmija eċċezzjoni¹⁵;

Illi, fil-każ preżenti, l-imħarrka Connie Gafa' mhux biss ma wrietx għaliex il-garanzija li daħlet għaliha m'għandhiex titqies bħala waħda solidali, imma lanqas wettqet xi waħda mill-kundizzjonijiet li kienu jkunu miftuħin għaliha tal-eċċezzjoni tal-eskussjoni, kieku tali benefiċċju kien japplika. Għalhekk, il-Qorti ma jifdlilha l-ebda għażla għajr li tinjora dik l-eċċezzjoni bħallikieku ma saritx;

Illi, minbarra dan, l-imħarrka tgħid li l-garanzija tagħha ma tiswiex għaliex meta iffirmatha, ma kinitx taf x'kienu sejrjn ikunu l-konsegwenzi ta' dak li ntabet tagħmel. Biex issaħħaħ din il-fehma tagħha hija xehdet¹⁶ dwar iċ-ċirkostanzi li fihom intalbet tiffirma l-kitba tat-3 ta' Ġunju, 1996. Ressqet ukoll kopja ta' kuntratt biex turi li dawn l-effetti għaddiet minnhom dwar dejn ieħor li kellha l-kumpannija mħarrka ma' bank ieħor¹⁷. Hija tgħid li, fil-fatt, qatt ma gawdjet minn xi benefiċċju li ħadet il-kumpannija mħarrka mill-facilitajiet mogħtijin lilha mill-Bank attur. L-imħarrka fissret li l-Bank attur ma kienx jaħti għallpressjoni li saret fuqha biex hi ffirmat il-kitba tat-3 ta' Ġunju, 1996, u qalet ukoll li s'issa ma ressqet l-ebda procedura biex jiġi dikjarat li l-firma tagħha fuq dik il-kitba ma tiswiex u li l-obbligazzjoni tagħha ma tgħoddx. Fidawl ta' dan kollu, il-Qorti ma tistax ħlief turi simpatija mal-imħarrka għall-qagħda li tinsab fiha, imma dan żgur ma jagħtix lok għal dikjarazzjoni li Connie Gafa' tinħeles mirabta tagħha lejn il-Bank attur bħala garanti solidali, flimkien mal-imħarrkin l-oħrajn, favur il-kumpannija mħarrka;

Illi jirriżulta wkoll li l-ammont massimu garantit mill-imħarrka (bħal fil-każ tal-ko-garanti l-oħrajn) jitla' għal aktar minn għoxrin elf lira, jiġifieri jisboq l-ammont ta' dejn

---

¹⁴ Art. 796 tal-Kap 12

¹⁵ Art. 798 tal-Kap 12

¹⁶ Ara xhieda Connie Gafa' 19.6.2002, f'pa[[. 75-6 tal-pro`ess

¹⁷ Dok "CG1", f'pa[[. 67 sa 72 tal-pro`ess

Kopja Informali ta' Sentenza

mitlub fl-Att taç-Ċitazzjoni, u għalhekk l-imħarrka għandha tibqa' tagħmel tajjeb għall-ammont kollu mitlub;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda tiddeċiedi billi, wara li qieset l-ammissjoni tal-imħarrkin Alfred Gafa', Norman u Mary Grace miżżewġin Buttigieg u B.G. Catering Equipment Company Limited:

Tiċhad l-eċċezzjonijiet imressqin mill-imħarrka Connie Gafa' bħala m'humix mistħoqqa fil-fatt u fid-dritt;

Tilqa' l-ewwel talba attriċi u, filwaqt li tiddikjara lill-imħarrkin debituri tal-Bank attur solidalment fis-somma ta' tnax-il elf erba' mija u disa' liri Maltin u sebgħa u erbgħin ċenteżmu (Lm 12,409.47), rappreżentanti l-bilanċ għad-debitu fil-*Loan and Overdraft Account* tal-kumpannija mħarrka mal-istess Bank, u tikkundanna lill-imħarrkin iħallsu flimkien u solidalment bejniethom l-imsemmija somma flimkien mal-imgħaxijiet legali fuq dik is-somma b'effett mill-1 t'Ottubru, 2001, sal-jum tal-ħlas effettiv; u

Tikkundanna wkoll lill-imħarrkin, flimkien u solidalment bejniethom, biex iħallsu l-ispejjeż kollha tal-kawża.

Moqrija

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.,
14 ta' Novembru, 2002

Charles Falzon,
Deputat Registratur,
14 ta' Novembru, 2002

Kopja Informali ta' Sentenza